

R.P.M. TIMIȘOARA PENTRU REGIUNEA S VEST INTRARE/IESIRE				
Nr. <u>117</u> Din <u>01.03.2010</u>				
I	L	R	M	C

Ministerul Mediului și Pădurilor
Direcția Controlul Poluării și Evaluare Impact

Nr. înreg: 79568 /DM/ 23.02.2010

Către: Agenția Regională pentru Protecția Mediului Timișoara

În atenția: **doamnei Gabriela LAMBRINO**

Referitor la: retransmitere observații state potențial afectate pentru Proiect „Exploatarea minereurilor auro-argintifere și polimetalice din perimetrul Certej, județul Hunedoara

Stimată doamnă director coordonator,

Vă retransmitem adresa MMP cu nr. 73.448/DM/17.12.2009 în care sunt incluse observațiile Ungariei și Serbiei referitoare la aspectele pe care le apreciază ca importante pentru a fi incluse în îndrumarul întocmit pentru etapa de definire a domeniului evaluării în cadrul procedurii EIA pentru Proiectul Certej.

Materialele anexate adresei menționate mai sus cuprind :

1. Observațiile Ungariei : punctul de vedere al autorităților de mediu (8 pagini), opiniile publicului (2 pagini) și observațiile ONG-urilor (3 pagini)
2. Observațiile Serbiei : punctul de vedere al autorităților publice

Cu deosebită considerație,

2 comentarii publice
proiect Cestuj

Traducere din limba maghiară.

INTRAT LA 28. OCT. 2009

ATI-KTVF Căsuța Poștală Centrală A se transmite către Dr. Mader Balázs

Expedito: Torok Sandor [trodnas@t-online.hu]
Trimis la: 28. octombrie 2009 12:55
Destinatar: atiktvf@atiktvf.hu
Obiectul: scrisoare

Intervin în cazul minei de aur din România!

În descrierea în limba română – în care totul pare a fi foarte frumos și în regulă – nu se spune nici măcar un cuvânt despre cazul producerii eventualelor prejudicii. După părerea mea despăgubirile ar trebui să fie obligatorii și în cazul oricărui dezastru al mediului înconjurător – fără orice fel de pretexte și justificări, deoarece viitoarele prejudicii se nasc din faptul, că acest proiect este aplicat.

Vă mai atrag atenția și asupra faptului, că se pot produce prejudicii nu doar în fauna și flora râului, ci și pe terenurile agricole din luncă, precum și în culturile de mai multe decenii din vii și livezi – cu efecte chiar și pe mai mulți ani!!!!

-- Pentru toate acestea cei care suferă prejudicii trebuie să primească despăgubiri materiale în quantum total – în cel mai scurt timp!!!! [resurse vor fi] Noi, proprietarii de grădini mici ne-am bucura cel mai mult, dacă – de acum încolo nu ar atârna veșnic deasupra capului nostru sabia lui Damocles – adică dacă nu s-ar concretiza nimic din toată treaba aceasta. Vă rog, ca la negocieri să țineți cont și de cele descrise aici.

Best regards,
Török Sándor

mailto:trodnas@t-online.hu

ATI-KTVF Registratura Centrală
66449-1-26
/cod de bare/
bes.: laszlob
Rezumat: EJT
Nr. anexe: - -
Mader B.
/semnătură indescifrabilă/

ATI-KTVF Căsuța Poștală Centrală

Transmis către Dr. Mader Balázs

Expedito: Peténé Füzési Márta [petene.fuzesimarta@gmail.com]
Trimis la: 15. noiembrie 2009 20:48
Destinatar: atiktvf@atiktvf.hu
Obiectul: Mina de aur din Certej

Protestăm în mod insistent împotriva înființării planificate a minei de aur de la Certej /România/, deoarece această investiție planificată ascunde în sine pericolul dezastrului de mediu asemănător cu poluarea cu cianură a Tisei din trecut.

Investiția planificată poate produce un dezastru de mediu de o asemenea gravitate, din cauza căruia este necesar SĂ PROTESTĂM cu toate puterile noastre împotriva ideii aplicării acesteia!

Aceasta este responsabilitatea protecției mediului înconjurător și a guvernului ungar din zilele noastre!!!

Pericolul este extraordinar, de această dată miza în acest „joc” constă în VIAȚA de lângă Tisa și afluenții săi!

Peténé Füzési Márta, profesoară, susținătoare a protecției mediului, membră a Asociației Maghiare pentru Protecția Mediului Înconjurător, a Societății Naționale Maghiare a Conservatorilor, a CSEMETE și a Grupului de Acțiune Aer Curat și a Partidului Verde din Ungaria

ATI-KTVF Registratura Centrală

66449-1-35

/cod de bare/

bes.: laszlob

Rezumat: EJT

Nr. anexe: - -

Mader B.

/semnătură indescifrabilă/

16.11.2009

Traducător autorizat de lb. maghiară Săliștean Cecilia – nr. autorizație 12478.

**Propunerile adresate de Ministerul ungar al Mediului și Gospodăririi Apelor cu privire la
evaluarea impactului asupra mediului în cadrul proiectului de extragere a minereurilor de
aur, argint și metal
din perimetrul Certej.**

În vederea documentului "Memorandum Tehnic pentru Permisul de Mediu, Proiectul: "extragerea minereurilor de aur-argint și metal din perimetrul Certej, județul Hunedoara", este solicitată o discuție detaliată a următoarelor subiecte privind evaluarea impactului asupra mediului, în scopul de a identifica în mod corespunzător impactul asupra mediului ce poate afecta Ungaria.

Propuneri generale

Evaluarea impactului asupra mediului trebuie să respecte prevederile următoarelor regulamente internaționale:

- *UN ECE Convenția de la Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția de la Espoo);*
- *UN ECE Convenția de la Helsinki privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (Convenția privind accidentele industriale).*

Legislația relevantă UE la care trebuie aderat:

- *Directiva Cadru privind Apa (Directiva 2000/60/CE);*
- *Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării;*
- *Directiva 96/82/CE privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase (denumită în continuare Directiva Seveso II);*
- *Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător;*
- *Directiva 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industriile extractive, cu modificările și completările ulterioare (v.: Anexă);*
- *documentul BREF privind rezervoarele de stocare a nămolului și instalațiile de minerit;*
- *Directiva 96/61/CE (Directiva IPPC).*

Documentul de evaluare a impactului trebuie să prezinte în detaliu toate activitățile ce pot genera efecte transfrontaliere asupra mediului, în fiecare dintre etapele de demarare, operare și finalizare.

Propuneri detaliate

În plus față de cerințele mai sus menționate, următoarele aspecte trebuie acoperite în detaliu:

I Informații generale

1. La descrierea locațiilor planificate a diferitelor unități (rezervoare de stocare a nămolului, depozite de decantare, unități tehnologice, etc), vă rugăm să precizați, de asemenea, metodele alternative de plasare.
2. Documentul trebuie să conțină o descriere corectă și un bilanț material al substanțelor periculoase și toxice ce urmează a fi utilizate.
3. Cu privire la condițiile de mediu, vă rugăm să descrieți așa-numitul stadiu "0" (adică stadiul actual) pentru fiecare componentă de mediu și includeți informații detaliate pentru cel puțin ultimii 5 ani.

II Procese tehnologice

4. La descrierea dispozițiilor prevăzute tehnologice, vă rugăm să precizați de asemenea, metodele alternative. Vă rugăm să justificați beneficiile metodei planificate în comparație cu alte aranjamente, să analizați conformitatea BAT și să descrieți experiențele internaționale relevante și inclusiv referințe, în special, aplicațiile din Europa (datele de referință a cel puțin două instalații de dimensiuni similare operate cu tehnologii similare).
5. În descrierea tehnologică detaliată vă rugăm să oferiți informații cu privire la fiecare proces tehnologic și să furnizați bilanțul material al substanțelor utilizate în proces și pentru tratarea lor ulterioară.
6. Vă rugăm descrieți parametri tehnici/tehnologici de operare de inginerie civilă și managementul (controlul) aranjamentelor ce urmează a fi aplicate pentru prevenirea accidentelor industriale majore.
7. Vă rugăm indicați parametri de proiectare tehnică pentru instalații cu risc de accidente majore.
8. Documentul trebuie să conțină un plan de management al cianurii (inclusiv tratamentul pentru substanțele care au cianură în compoziție în rezervoarele de stocare a nămolului), detalii privind metoda de îndepărtare a cianurii și mențiuni cu privire la valorile limită ce trebuie respectate, prevederile regulamentelor aplicabile la nivel UE și alte regulamente internaționale și conformitatea BAT.
9. Vă rugăm examinați efectul metodei de tratare cu peroxid de hidrogen comparativ cu efectul metodei de tratare cu oxigen comprimat și să comparați volumele de cianură necesare în următorul pas tehnologic având în vedere următoarele: Metodele aplicabile operațiunilor propuse de BAT (MTWR 4.3.2.2.2) pot reduce volumul de cianură aplicat. Pentru tratamentul nămolului de minereu preparat (flotat) - în special în cazul în care este reductiv (de exemplu, datorita naturii sale piritoase și a conținutului ridicat de sulfură) - metoda de tratare cu oxigen este mai puțin eficientă decât cea cu peroxid de hidrogen pentru că acesta din urmă crește gradul de recuperare a aurului și reduce consumul de cianură a sulfurilor în următorul pas tehnologic.
10. În ceea ce privește tehnologia INCO S02/Aer aplicată pentru procesul de îndepărtare a cianurii în instalația DETOX 1, vă rugăm să examinați și să comparați utilizarea metabisulfidului de sodiu cu utilizarea reactivului bioxid de sulf, în special în ceea ce privește volumele aplicate, eficiența costului și concentrația de cianură în fluxul de material descărcat (CNTOT și CNWAD).
11. Privitor la tehnologia bazată pe cianură, este important să se mențină o concentrație cât mai scăzută posibil a cianurii din nămolul descărcat în rezervor deoarece cianura este o substanță toxică și formează cu metalele grele, compuși complecși stabili. În timpul procesului de transportare, compușii complecși ai cianurii cu metalele grele pot migra ușor în sol și în apele subterane de unde pot ajunge și în apele de suprafață. Tehnologia FN CO S02/Aer (ce utilizează 14,55 g metabisulfid de sodiu / 1 g cianură), prezentată în Etapa III. d/ din Memorandumul Tehnic, arată o concentrație CNTOT mult mai mare în rezultat (superioară celei din tabelul de la pagina 64) decât în cazul Boliden Mineral AB (Suedia) prezentat în documentul BREF, când îndepărtarea cianurii se realizează prin utilizarea a 2,46 g S02 reactiv/1 g cianură (MTWR 4.4.3.11.8 Tabel 4.13).
12. Vă rugăm să studiați și demonstrați, (prin teste statice și cinetice, ARE) procesele din depozitele de decantare (nord și sud) și din depozitul de nămol de flotare (flotare TMF). Vă rugăm să studiați progresul prognozat în timpul procesului de formare a acidului. Vă rugăm să descrieți măsurile de tratare ARD, dând o atenție deosebită capacității suficiente de neutralizare a stratului de calcar amplasat pe fundul depozitelor. Reacția oxigenului din aer cu rocile ce conțin sulfuri produce acid. În condiții de mediu acid, metalele/metalele grele prezintă

o solubilitate și o capacitate de migrare considerabil sporite, fapt pentru care acestea pot migra cu ușurință în sol și în apele subterane. Vă rugăm să efectuați evaluarea și testele în conformitate cu Anexele 4.3.1 și 4 MTWR la documentul BREF.

III Managementul deșeurilor

13. Vă rugăm să descrieți aspectele utilizate în vederea selectării instalațiilor de tratare a deșeurilor.
14. Vă rugăm să oferiți informații detaliate (completate cu bilanțul material) despre volumul și compoziția deșeurilor și a produselor secundare rezultate din tehnologie și despre metoda de tratare a lor ulterioară și de transportare.
15. Nămolul de flotare conținând metal greu obținut în timpul prelucrării a fost clasificat, pe baza testelor aplicate deșeurilor cu codul 01 03 06 EWC. Vă rugăm să atașați documentul testării deșeurilor aferent testului utilizat pentru clasificare.
16. În conformitate cu studiul preliminar, nămolul cu cianură planificat a fi eliminat nu se consideră a fi un deșeu periculos. Vă rugăm să examinați conținutul de cianură și tiocianat din nămol și să indicați clasificarea deșeurii pe baza rezultatelor respectivelor măsurători.
17. Vă rugăm să oferiți informații detaliate despre metoda de îndepărtare și tratare privitor la substanțele de decantare și la alte deșeuri produse în timpul mineritului.
18. Vă rugăm să prezentați metoda propusă pentru tratarea apei colectate de pe suprafața depozitelor de deșeuri.
19. Privitor la tratarea deșeurilor, am dori să studiem evaluarea detaliată a impactului asupra mediului și pe baza prevederilor stipulate în Directiva 2006/21/CE a Parlamentului și Consiliului European din 15 martie 2006 privind managementul deșeurilor din industriile extractive și din Directiva 2004/35/CE de modificare a directivei anterior menționate. Pe baza aspectelor specificate în Directivă, disponibilitatea următoarelor teme este considerată a fi importantă:
  - a) Selectarea metodei de management a deșeurilor.
  - b) Schimbările pe care deșeurile extractive le pot suferi datorită creșterii ariei suprafeței și a expunerii la condițiile supraterane.
  - c) Amplasarea deșeurilor extractive înapoi în golul excavației, după extracția minereului, atâta timp cât acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și economic,
  - d) Punerea la loc a stratului de sol vegetal după închiderea instalației de tratare a deșeurilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil în practică, reutilizarea stratului de sol vegetal în altă parte.
  - e) Utilizarea substanțelor periculoase pentru tratarea resurselor minerale.
  - f) Asigurarea eliminării pe termen scurt și lung a deșeurilor extractive, în special prin prisma managementului deșeurilor în timpul exploatării și după închiderea instalației de tratare a deșeurilor.
  - g) Când este posibil, clasificarea propusă pentru instalația de tratare a deșeurilor să fie în conformitate cu criteriile stipulate în Anexa III.
  - h) Când este necesară o instalație pentru deșeuri din Categoria A, trebuie puse în aplicare o politică de prevenire a accidentelor majore și un plan intern de intervenție în caz de urgență.
  - i) Când nu este nevoie de o instalație pentru deșeuri din Categoria A, să se facă o identificare a pericolelor de accident posibile.
  - j) Caracterizarea deșeurilor în conformitate cu Anexa II și prezentarea unui total estimat al cantităților de deșeuri extractive ce urmează a se produce în timpul fazei de exploatare,

k) Descrierea operației care generează respectivele deșeuri și a oricărui proces de tratare la care acestea sunt supuse.

l) Descrierea modului în care sănătatea umană și mediul pot fi afectate în mod negativ de depozitul de astfel de deșeuri,

m) Măsurile preventive trebuie luate cu scopul de a se minimiza impactul asupra mediului pe parcursul exploatării și după închiderea instalației,

n) Procedurile de control și monitorizare propuse.

o) Planul propus pentru închidere, inclusiv reabilitare, menționându-se procedurile post-inchidere și de monitorizare.

p) Măsurile de prevenire a deteriorării calității apei și de prevenire sau minimizare a gradului de poluare a solului și aerului,

q) Un studiu topografic privitor la starea terenului ce urmează a fi afectat de instalația de tratare deșeuri.

IV Depozitarea deșeurilor

20. Vă rugăm să specificați parametrii tehnici (capacitate, protecție tehnică) pentru depozitarea surselor potențiale de poluare, a poluanților (utilizați pentru tehnologie sau generați de aceasta) și a materialelor poluate.
21. Vă rugăm să specificați cerințele tehnice ce trebuie garantate pe parcursul construirii și exploatării bazinului precum și metoda de control aferentă.
22. Vă rugăm să analizați în detaliu cerințele privind siguranța în muncă legat de stăvilarul rezervorului de nămol și să furnizați o descriere detaliată a structurii propuse a acestuia.
23. În cazul unor stăvilare cu înălțimea de peste 100 m și a unor depozite de milioane de tone amplasate în spatele stăvilarelor, vă rugăm să furnizați date care să probeze stabilitatea stăvilarelor și să descrieți măsurile planificate de protecție tehnică împotriva infiltrării apei astfel încât să se minimizeze riscurile pentru mediu.
24. Vă rugăm să descrieți în detaliu capacitatea și înălțimea planificate ale rezervoarelor de nămoluri și compoziția chimică prognozată a coloanei de nămol ce urmează a fi depozitat în respectivele rezervoare precum și dimensiunile și compoziția materială planificate a stăvilarelor de la rezervoarele de nămoluri.
25. Vă rugăm să furnizați informații detaliate despre compoziția exactă a materialelor ce urmează a fi depozitate în rezervorul de nămol (concentrația de cianură, de metale grele, conținutul de apă, etc.) și despre proprietățile hidraulice și de alt tip ale dispozitivelor de evacuare.
26. Vă rugăm să furnizați date geologice pentru a justifica natura impermeabilă la apă a versanților văii unde se află rezervoarele de nămoluri securizate cu stăvilare.
27. Vă rugăm să descrieți soluția tehnică de izolare a suprafețelor laterale ale nămolului din rezervoarele de nămol.
28. Vă rugăm să analizați în detaliu impacturile posibile asupra mediului ale rezervorului de nămol, a depozitelor de decantare și a gropilor de deșeuri precum și soluțiile tehnice proiectate.

V. Impacturile posibile asupra mediului și reducerea acestora, inclusiv a efectelor transfrontaliere

29. Vă rugăm să elaborați o hartă a zonelor de impact direct și indirect a activităților, prezentând amplasamentul planificat al diverselor instalații ale proiectului, suprafața acoperită, precum și hidrografia și topografia acesteia.

30. Vă rugăm să descrieți coeficienții reali de diluare ai sarcinii curente a râului Mureș până la granița cu Ungaria,
31. În ceea ce privește fiecare componentă de mediu, vă rugăm să descrieți în detaliu impacturile prognozate asupra mediului pe timpul construirii, exploatării normale, întreruperii posibile a funcționării stației și închiderii instalației. Vă rugăm să furnizați modelul de calculare pentru verificarea ariei de răspândire, subliniindu-se în mod special posibilele efecte transfrontaliere, precum și o hartă a zonei unde se manifestă impactul.
32. Vă rugăm să indicați volumul și compoziția chimică prognozată a apei evacuate zilnic de proiect planificată a ajunge la dispozitivele de evacuare "în condiții normale". Vă rugăm să analizați impactul asupra apei reziduale evacuate în dispozitivele de evacuare, acordând o atenție deosebită riscurilor ecologice prezentate de substanțele periculoase.
33. Vă rugăm să furnizați bilanțul apei folosite în activitate (volumul de apă tehnologică care intră și volumul de apă epurată care iese) și amplasamentul apei evacuate sau traseul de răspândire în cazul evacuării în apele de suprafață, dând o atenție deosebită efectelor transfrontaliere.
34. În ceea ce privește tratarea apelor reziduale tehnologice, vă rugăm să furnizați informații despre lista UE și celelalte regulamente ce trebuie respectate de și referitor la metoda exactă de tratare aferentă rezervorului de nămol, proiectată a fi utilizată în vederea obținerii respectivei conformări.
35. Vă rugăm să analizați pericolele posibile privitor la apele de suprafață și la apele subterane afectate direct și indirect de proiect, în special în termenii obiectivelor (stare sau potențial "bun" din punct de vedere chimic și ecologic) stipulate în Directiva Cadru privind Apa a UE, dându-se o atenție deosebită condițiilor ce pot genera efecte transfrontaliere.
36. Vă rugăm să analizați în detaliu impacturile asupra mediului ce pot rezulta din exploatarea rezervoarelor de nămoluri, suprafețele de îndiguire de protecție prevăzute în fața stăvilarelor pentru colectarea apei poluate și a depozitelor de decantare, și vă rugăm să descrieți soluțiile tehnice proiectare pentru respectivele instalații.
37. Pe baza celui mai nefavorabil scenariu (efectele combinate ale acumulării de praf și gaze de eşapament de la utilaje pe timpul sezonului uscat cu cele ale unui volum de depozitare complet), vă rugăm să utilizați modelul standard de răspândire și parametrii inițiali pentru a arăta zona impactului generat de șantier în termenii protecției purității aerului.
38. Vă rugăm să furnizați o hartă sau un plan al șantierului și o descriere a întregului curs de apă-/bazin hidrografic afectat de proiect.
39. Vă rugăm să indicați volumul apelor pluviale poluate și calea lor de drenaj, atunci când se vorbește despre introducerea lor în apele de suprafață după epurarea lor.
40. În ceea ce privește calitatea apei din dispozitivele de evacuare, vă rugăm să descrieți impacturile asupra mediului generate de apele introduse.
41. Când se vorbește despre infiltrarea apelor prin stăvilarele gropilor de deșeuri, vă rugăm să descrieți impacturile generate de cianură și metalele grele posibil ajunse în apele de suprafață.

VII Conservarea naturii

42. În ceea ce privește efectele transfrontaliere posibile, vă rugăm să analizați pericolele posibile la adresa zonelor naturale protejate eventual afectate de proiect, dând o atenție deosebită zonelor de conservare a naturii de importanță internațională (Natura 2000, siturile Ramsar). Ca urmare a Decretului KTM nr. 3/1997 (1.8.) privind înființarea Parcului Național Criș-Mureș, cea mai mare parte din lunca inundabilă din partea dreaptă a secțiunii ungare a Mureșului face parte din Parcul Național Criș-Mureș și deci, ca urmare a Decretului KvVM nr. 45/2006 privind anumite parcele afectate de zonele de conservare a naturii de importanță comunitară,

IRINA DADOIU
TRADUCĂTOR AUTORIZAT
NR: 6486 / 2002
MINISTERUL JUSTIȚIEI

râul Mureș și întreaga sa luncă inundabilă sunt parte a zonei de conservare a naturii a râului Mureș prioritare pentru Comunitate (cod: HUKM20008).

43. Ca urmare a articolului 6, par. (3) din Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice ("Directiva Habitatului Natural"), în cazul oricărui plan sau proiect ce afectează situri tip Natura 2000, trebuie efectuată o estimare a impactului real asupra oricărui sit Natura 2000. Autoritățile naționale competente pot conveni asupra planului sau proiectului doar după ce au constatat că acesta nu va avea efecte adverse asupra integrității respectivului sit. Evaluarea unui astfel de impact trebuie efectuată și înainte de prezenta procedură.
44. În acest scop, evaluarea impactului asupra mediului trebuie să studieze în detaliu dacă secțiunea anterior menționată a râului și lunca sa inundabilă pot fi zonă de manifestare a impactului evacuării apelor reziduale rezultate din activitatea de minerit planificată.
45. Vă rugăm să furnizați informații detaliate despre faptul dacă se consideră secțiunea anterior menționată a râului și lunca sa inundabilă ca fiind zonă de impact în cazul apariției oricărei situații de urgență generată de activitatea de minerit planificată.
46. Vă rugăm să examinați amploarea estimată a impacturilor adverse asupra speciilor protejate și a speciilor utilizate ca bază pentru desemnarea sitului de protejare, ce trăiesc în siturile Natura 2000 și în siturile parcului național afectate de proiect.

Vă rugăm să rețineți că în cazul zonei de conservare a naturii râului Mureș prioritare pentru Comunitate, următoarele specii reprezintă baza pentru desemnarea sitului Natura 2000:

Cod	Denumire comună	Denumire științifică	Pop.	Conserv.
Mamifere				
1318	Liliacul de iaz	Myotis dasycneme	B	B
1355	Vidra	Lutralutra	B	B
Reptile, amfibieni				
1166	Marele triton cu creastă	Triturus cristatus	C	B
1220	Broasca țestoasă de iaz	Emys orbicularis	C	B
1188	Buhai de baltă cu burta roșie	Bombina bombina	C	B
Pești				
2522	Sabiță	Pelecus cultratus	C	B
1124	Porcușorul de nisip	Gobio albipinnatus	B	B
2511	Porcușorul Kessler	Gobio kessleri	C	B
1159	Pietrar	Zingel zingel	B	B
1160	Fusar	Zingel streber	C	B
1130	Avat	Aspius aspius	B	B
1157	Răspăr	Gymnocephalus schraetzer	B	B
1146	Dunăriță	Sabanejewia aurata	C	B
Nevertebrate				
4057		Chilostoma banaticum	B	B
1032	Scoica mică de râu	Unio crassus		

47. Vă rugăm să descrieți impacturile asupra mediului și ecologice ale defrișărilor pe scară mare a zonelor împădurite (II. 3./19.)
48. Vă rugăm să examinați impacturile proiectului asupra ecosistemelor acvatice și a celor dependente de apă în vederea evaluării schimbărilor ireversibile în ceea ce privește utilizarea terenului.

49. Vă rugăm să descrieți impacturile ecologic și hidrografic ale impurităților din cursurile apelor de suprafață și impacturile ecologic și hidrografic al volumului de apă luat din râul Mureș ca apă utilizabilă în scopuri industriale.

VIII Studiul alternativelor eligibile

50. Vă rugăm să descrieți impacturile asupra mediului ale proiectelor alternative, respectiv, nerealizate, și comparați-le cu impacturile asupra mediului ale proiectului propus.

IX Monitorizare

51. Vă rugăm să descrieți în detaliu sistemele de monitorizare ecologică și a calității apei proiectate pentru fiecare dintre fazele proiectului: ante-pornire, operare și post-încheiere, dând o atenție deosebită stării apelor de suprafață și celor subterane. Vă rugăm să indicați amplasamentul punctelor de prelevare probe (inclusiv al proceselor tehnologice controlate) și componentele chimice controlate. Vă rugăm să descrieți, pentru fiecare punct de prelevare, metoda de prelevare folosită (manuală sau automată), perioada de prelevare probe (continuă sau periodică) și metoda de prelucrare a probei (prelucrare automată continuă, prelucrare post-prelevare, colectare, depozitare și frecvența de evaluare probe).
52. Se sugerează că un sondaj referitor la starea chimică și ecologică a râului Mureș ce acționează ca emisar natural al râului Certej trebuie efectuat per VKI, în aval și amonte de gura de vărsare a râului Certej. Sondajul stării ecologice trebuie să acopere componentele biologice per VKI (fitoplancton, totalitatea plantelor din bentos, totalitatea plantelor de mlaștină, macrozoobentons, ihtiofauna) și parametrii chimici și fizico-chimici care afectează componentele biologice. Studiul stării chimice trebuie să acopere măsurarea continuă sau frecventă, la fiecare 1-2 săptămâni, a concentrației substanțelor periculoase cum ar fi cianura și metalele grele.
53. Vă rugăm să furnizați informații despre constituirea unui sistem de monitorizare a stabilității stăvilărilor, inclusiv despre rolul și amplasarea sa exacte.
54. Vă rugăm să descrieți planul măsurilor neîntrerupte de monitorizare a stabilității instalațiilor de management a deșeurilor (depozite de decantare și rezervoare de nămol).
55. Programul de monitorizare trebuie să conțină și o strategie separată de prelevare mostre care să fie utilizată în cazurile de urgență.
56. Vă rugăm să descrieți accesul proiectat la date.

X Evenimente excepționale

57. Vă rugăm să descrieți în detaliu metoda și cerințele de transportare și metoda de utilizare ulterioară a cianurii solide.
58. Vă rugăm să aplicați o metodă recunoscută și acceptată pe plan internațional pentru a identifica riscurile de accidente majore, a determina seriile tipice de evenimente ale accidentului și a evalua consecințele posibilelor accidente majore. Vă rugăm să elaborați o metodă de evaluare a riscurilor în cazul evenimentelor excepționale, precum și toate soluțiile tehnice posibile aplicabile într-un astfel de caz.
59. Evaluarea impactului asupra mediului trebuie să includă un plan intern de prevenire a pericolelor (Planul Intern de Protecție), în care operatorul să descrie sistematic sarcinile de

- prevenire a accidentelor majore generate de substanțele periculoase și să specifice condițiile, persoanele, forțele și mijloacele ce trebuie reținute pentru punerea în aplicare a respectivelor sarcini. Sarcinile enumerate în Planul Intern de Protecție trebuie să fie proporționale cu pericolele stipulate în prezentarea detaliată, iar organizațiile, forțele și mijloacele specificate trebuie să fie capabile să prevină accidentele și să diminueze consecințele acestora.
60. Vă rugăm să elaborați un sistem multi-fazic de prevenire și protecție pentru prevenirea evenimentelor excepționale.
  61. Vă rugăm să descrieți în detaliu regulamentele și convențiile internaționale ce trebuie respectate în planurile de remediere.
  62. Vă rugăm să descrieți sistemele de alarmare în caz de urgențe, de protecție și de prevenire precum și infrastructura lor operațională.
  63. Vă rugăm să descrieți în detaliu măsurile planificate de combatere a efectelor adverse ale condițiilor meteorologice extreme (scenariul pentru ploaie în cantități excesive).
  64. Vă rugăm să descrieți măsurile planificate de combatere a efectelor dezastrelor naturale (cutremure, inundații, alunecări de teren). În ceea ce privește studiul efectelor transfrontaliere, vă rugăm să luați în considerare și scenariul cel mai defavorabil cum ar fi explozia stăvilarelor de la rezervoarele de nămol datorită unei viituri generate de un cutremur și/sau unui potop.
  65. Vă rugăm să furnizați informații precise despre măsurile planificate pentru cazul manifestării unor evenimente excepționale. Vă rugăm să prefigurați modelul daunelor cauzate mediului de cele mai rele scenarii, dând o atenție deosebită efectelor transfrontaliere și evenimentelor de poluare a apei.
  66. Vă rugăm să utilizați modele de răspândire pentru a studia efectele și consecințele unui eventual accident.
  67. Vă rugăm să descrieți calea posibilă a răspândirii poluantului în cazul urgențelor.
  68. Vă rugăm să descrieți efectele transfrontaliere pe care documentul nu și le asumă și să evaluați doar efectele locale, deși potențiala lor răspândire nu poate fi controlată.
  69. Vă rugăm să indicați orice plan de cedare a obligației de a despăgubi pentru poluarea generată de o eventuală întrerupere a instalației, conform asigurării încheiate.
  70. Vă rugăm să elaborați un set de măsuri de restaurare și despăgubire, în cazul producerii de daune, mediului.

XI Dificultăți

71. Pe parcursul evaluării, vă rugăm să indicați deficiențele și neclaritățile din cunoștințele curente.

XII Măsuri după încheierea activității

72. În ceea ce privește perioada de după închiderea minei, vă rugăm să descrieți în detaliu metoda de re-cultivare (a zonei ocupate de instalație dar în special de depozitele de decantare și de rezervoarele de nămoluri) și să dați numele părților răspunzătoare pentru asta.
73. Vă rugăm să furnizați informații privind metoda de a găsi resurse financiare suficiente pentru măsurile ce trebuiesc luate după închiderea minei.
74. Vă rugăm să descrieți în detaliu metoda de control tehnic pe parcursul procesului de încheiere a activității și să stabiliți un sistem de control internațional acceptat.

IRINA BODOIU
TRADUCĂTOR/AUTORIZAT
NR: 2456 / 2002
MINISTERUL JUSTIȚIEI

VARABILE SF PT
PROIECT CERTEJ.

OBSERVAȚIILE
ONG-urilor

e-mail din 16.11.2009 de la

Observații în legătură cu proiectul cu titlul „Exploatarea minieră a aurului, argintului și a minereurilor metalifere în perimetrul Certejului”

Mader
Bala 25

Asociația Ungară de Protecție a Mediului Înconjurător

În cadrul procedurii legate de proiectul cu titlul „Exploatarea minieră a aurului, argintului și a minereurilor metalifere în perimetrul Certejului”, realizat de către DEVAGOLD SA., Asociația Ungară de Protecție a Mediului Înconjurător cu utilizarea expertizei de specialitate anterioare întocmite de către Stephanie Roth, cu luarea în considerare a riscurilor legate de mediu și de protecția naturii, în special a posibilelor efecte ale mediului care se extind peste frontiere, propune refuzarea cererii pentru autorizație.

Premize:

În vara anului 2008 Deva Gold a ținut audiere publică în legătură cu semnificația investiției în privința protecției mediului înconjurător. În legătură cu investiția, în cadrul populației a descoperit o opunere pe scară largă, în special printre locuitorii Văii Vioa, deoarece inițial colectorul de șlam planificat ar fi fost construit într-o vale apropiată (Valea Fromosa). De atunci Deva Gold a modificat planurile (în noiembrie 2008), și cele două colectoare de șlam ar fi construite mai la nord, mai aproape de exploatarea în carieră. În opoziție cu planurile inițiale, locația ambelor colectoare de șlam cade în afara teritoriului concesionat de către Deva Gold.

Observații în legătură cu investiția și cu documentația depusă:

Conform materialelor depuse, în legătură cu locația investiției minei de aur societatea Deva Gold SA dispune de următorul certificat de urbanism: „Certificate of Urbanism no. 178/14.08.2008.”

Conform cunoștințelor noastre o asemenea autorizație este valabilă pentru o perioadă de 12 luni, astfel și-a pierdut valabilitatea la data de 14. august 2009. În cazul în care au prelungit autorizația, acest fapt trebuie indicat în documentație. În cazul în care nu s-a întâmplat așa, aceasta înseamnă, că analiza de mediu strategică s-ar desfășura fără certificat de urbanism valabil, care fapt contravine actelor normative referitoare la analiza de impact asupra mediului.

În baza studierii hărților depuse se observă în mod evident, că la locația nouă cele două colectoare de șlam planificate cad în afara terenului concesionat de către Deva Gold. Vă atragem atenția asupra faptului, că **înființarea de investiție mină de aur – inclusiv înființarea de colectoare de șlam – pe asemenea teritoriu, care cade în afara teritoriului concesionat, contravine actelor normative.** În cazul în care investiția ar fi autorizată în pofida acestui fapt, aceasta ar putea atrage după sine serioase urmări de drept penal. Acest fapt este important în mod special pentru că asigurările se referă doar la terenul concesionat. În cazul în care de exemplu s-ar întâmpla un accident, asigurările nu ar plăti. În plus, **ar dori să construiască în afara terenului concesionat colectoarele de șlam, care sunt stabilimentele cele mai riscante ale investiției!**

Studiul nu conține informații referitoare la felul în care se planifică depozitarea combinațiilor cianice planificate pentru a fi utilizate (în formă lichidă sau uscată), respectiv pe ce rută doresc să le transporte la locație. Nu sunt informații nici referitor la faptul, că în decursul exploatării miniere anual ce cantitate de combinații cianice doresc să folosească.

Materialul depus nu detaliază nici care sunt metalele grele care vor fi ajunge în colectorul de șlam.

Este problematică și amplasarea colectoarelor de șlam planificate: este prea mare cursul suprateran de apă pe teritoriul ambelor colectoare de șlam, care atrage după sine pericolul aproape permanent al deversării/revărsării șlamului.

În plus, colectorul de șlam care conține cianură se află în direcție de curgere inferioară față de celălalt colector de șlam, fapt care semnifică alt risc, și nu doar în timpul ploilor abundente.

Deversarea colectoarelor de șlam ar fi reglată cu ajutorul „floating barge”, care se consideră practică rea de exploatare minieră! Acest mijloc de multe ori își pierde eficiența, dacă nu este suficientă apă, sau dacă iarna îngheață apa – această fapt este extraordinar de periculos!

Dintre cele două colectoare de șlam planificate **barajul inițial al celui care conține cianură ar fi de 60 metri**, iar la sfârșitul perioadei de exploatare a materialelor ar ajunge la **80 metri**. **Dacă acest baraj s-ar rupe, ar putea produce accidente asemănătoare cu poluarea cu cianură din 2000 de la Baia Mare**. În cazul unui asemenea accident riscul poluării care să se extindă peste frontieră de peste Mureș ar și mai mare ca și cel de la investiția minei de aur de la Roșia Montană, deoarece în direcția de curs **Certej este mult mai aproape de frontiera ungară ca și Roșia Montană**.

Posibilitatea unui asemenea accident este accentuată de faptul, că **în 1972 la marginea localității Certej s-a rupt barajul de 30 metri** al unui colector de șlam al unei mine de cupru, și în urma acesteia șlamul revărsat a acoperit satul, **cauzând moartea a 80 de oameni**. În iunie 2004 la marginea Certejului pâraiele umflate din cauza ploilor abundente au spălat anumite părți ale haldei de steril aflată la mal, în urma cărui fapt, un fel de nămol cu conținut de metale grele (cobalt, zinc, cupru) a ajuns pe terenurile agricole. Halda de steril a aparținut acționarului minoritar al societății Deva Gold SA, întreprinderea minieră Minvest aflată în proprietatea statului.

Temeri referitoare la protecția mediului înconjurător:

Investiția atinge o suprafață de 1,8 kilometri pătrați (180) hectare acoperită în prezent de pădure. Despădurirea necesară pentru realizarea investiției necesită autorizația Ministerului Român al Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale. În documnetatie nu găsim nici urma unei asemenea autorizații. În plus și distrugerea pădurii o considerăm problematică din punctul de vedere al protecției mediului înconjurător.

Pe teritoriul investiției se găsesc și habitate naturale Natura2000, precum și specii de animale și plante protejate și puse în pericol, printre acestea numeroase specii de orhidee, bombina variegata, salamandra cu pete etc. (Detalii se găsesc în materialul întocmit de către Stephanie Roth, material pe care l-am anexat). Investiția minieră planificată în aceste habitate naturale, precum și punerea în pericol, deranjarea speciilor protejate contravine legilor de protecție a mediului înconjurător, contravine legislației Uniunii Europene.

Budapesta, 15. noiembrie 2009